
Verloskunde
Gynaecologie

Groeiecho

Patiënteninformatie

Slingeland Ziekenhuis

Algemeen

Als u zwanger bent, wordt bij elke controle de groei van uw baarmoeder gemeten. De verloskundige of gynaecoloog doet dat door met de handen aan uw buik te voelen. Als uw baarmoeder goed groeit, groeit de baby ook goed. Wanneer u een verhoogd risico hebt op een kleine of grote baby spreekt de verloskundige of gynaecoloog met u af om een groeiecho te doen. Dit gebeurt ook wanneer de groei van de baby niet goed te voelen is via de buik. Bij een groeiecho wordt het hoofd, de buikomvang en het bovenbeen van de baby gemeten. Vaak zijn er meerdere echo's nodig om te weten of de baby naar verwachting groeit.

In deze folder leest u:

- Wat wordt verstaan onder normale groei?
- Wanneer lijkt de groei afwijkend?
- Wanneer krijgt u een groeiecho?
- Wat wordt er gemeten bij een groeiecho?
- Uitleg percentiel
- Hoe leest u de uitslag van een groeiecho?
- Uitleg groeicurve
- Vervolg echo: hoe verloopt de groei?
- Wat betekent de uitslag in uw situatie?

Wat wordt verstaan onder normale groei?

Een baby in de baarmoeder groeit normaal als de moeder, baby en placenta gezond zijn. Hoe de baby groeit hangt ook af van:

- natuurlijke aanleg
- het geslacht van de baby
- het land van herkomst van de ouders
- de lengte en het gewicht van de ouders

Het gemiddelde gewicht van baby's van ouders van Nederlandse afkomst is ongeveer 1200 gram bij 28 weken. Daarna stijgt het gemiddeld ongeveer 200 gram per week. Bij 40 weken weegt een baby ongeveer 3500 gram.

Wanneer lijkt de groei afwijkend?

De verloskundige of gynaecoloog weet hoe groot uw buik gemiddeld hoort te zijn bij elke zwangerschapsduur. Dit kan verschillen van persoon tot persoon. Daarom wordt bij elke zwangerschapscontrole opgeschreven hoe groot de buik op dat moment is. Lijkt uw buik onvoldoende te groeien bij een volgende controle? Of lijkt juist de buik sneller te groeien dan verwacht? Dan is er verdenking op afwijkende groei. Uw verloskundige of gynaecoloog zal dan een groeiecho laten maken.

Wanneer krijgt u een groeiecho?

De verloskundige en de gynaecoloog beoordelen de groei van de baby door de hoogte van de baarmoeder te voelen. Meestal zijn deze controles voldoende om te bepalen of de baby goed groeit. Het is dan niet nodig om een groeiecho te maken. Groeit de baarmoeder niet naar verwachting? Dan groeit de baby misschien te langzaam of juist te snel. Dan adviseert de verloskundige of gynaecoloog om een groeiecho te maken. Met de echo is de groei nauwkeuriger te meten. Lukt het niet goed om de groei van de baby via de baarmoeder te voelen? Bijvoorbeeld door overgewicht of een tweeling zwangerschap? Dan komt u sowieso in aanmerking voor groeiecho's.

Als u een verhoogd risico heeft op een baby die kan achterblijven in groei of juist te snel kan groeien, is dat ook een reden voor groeiecho's. Bijvoorbeeld wanneer u last heeft van een hoge bloeddruk of diabetes, als u eerder een te kleine of te grote baby hebt gekregen, of bij gebruik van bepaalde medicijnen.

Wat wordt er gemeten bij een groeiecho?

De echoscopist meet de groei van de baby door het volgende te meten:

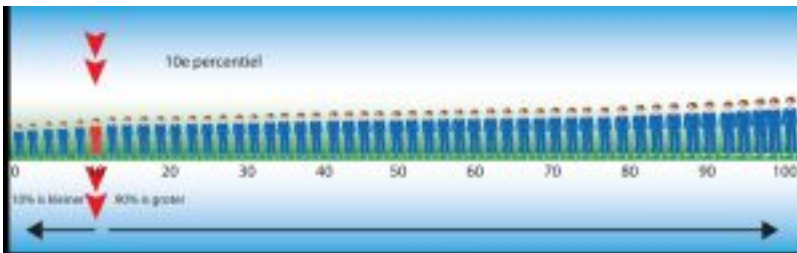
- het bot van het bovenbeen
- de omtrek van het hoofd
- de omtrek van de buik

De computer berekent met deze maten het gewicht van de baby. Dit gewicht is een schatting. De waarden komen in een grafiek. Op de curve in de grafiek kunt u zien hoe de maten van de baby zich verhouden tot die van andere baby's op hetzelfde moment in de zwangerschap. Deze waarden worden uitgedrukt in p-waarden (de p staat voor percentiel). Als het geschatte gewicht van uw baby op p10 ligt,

dan betekent dit dat 10% van de baby's kleiner is en 90% groter dan uw baby bij dezelfde zwangerschapsduur.

Uitleg percentiel

In dit voorbeeld ziet u een groep baby's die allemaal gezond en even oud zijn. Er zijn kleine, gemiddelde en grote baby's. U ziet ze op een rij van klein naar groot. Als u nu een baby van dezelfde leeftijd meet, dan kunt u kijken waar deze baby in de rij komt. De rode baby komt op de tiende plaats van de 100 baby's. We noemen dit het tiende percentiel (p_{10}). Dit betekent dat 10% van de baby's kleiner is en 90% groter dan de rode baby.

Hoe leest u de uitslag van een groeiecho?

Kleine baby

Als het gewicht van de baby onder de p_{10} ligt, kan dit betekenen dat de:

- baby gezond is en klein in aanleg
- placenta niet goed werkt waardoor de baby niet goed groeit
- baby achterblijft in groei door een aangeboren afwijking of infectie
- baby een chromosomale of syndromale afwijking heeft

De baby kan volgens de grafiek afwijken van het gemiddelde, maar toch gezond zijn. Bijvoorbeeld als de ouders ook kleiner dan gemiddeld zijn.

Om te beoordelen waarom de groei achterblijft, kijken we ook naar de andere metingen van de baby. Is de buik van de baby in verhouding veel kleiner dan de benen en het hoofd? Dan is de kans groter dat de placenta onvoldoende werkt. Klopt de verhouding? Dan is de kans groter dat de baby in aanleg wat kleiner is.

Bloeddoorstroming en vruchtwater

Als de baby klein is, meet de echoscopist de bloeddoorstroming in de bloedvaten van de baby. Dit heet een Doppler-meting. Hiermee wordt de stroming in een bloedvat in de navelstreng en in het hoofd gemeten. Dit zegt iets over de werking van de placenta. Daarnaast meet de echoscopist de hoeveelheid vruchtwater.

Normaal grote baby

Als het gewicht van de baby tussen de p10 en p90 ligt, is de baby normaal groot volgens deze momentopname. Door de groei van de verschillende echo's in de zwangerschap met elkaar te vergelijken ziet u of het gewicht ook normaal is voor de ontwikkeling uw baby.

Grote baby

Als het gewicht van de baby boven de p90 ligt, kan dit betekenen dat de baby:

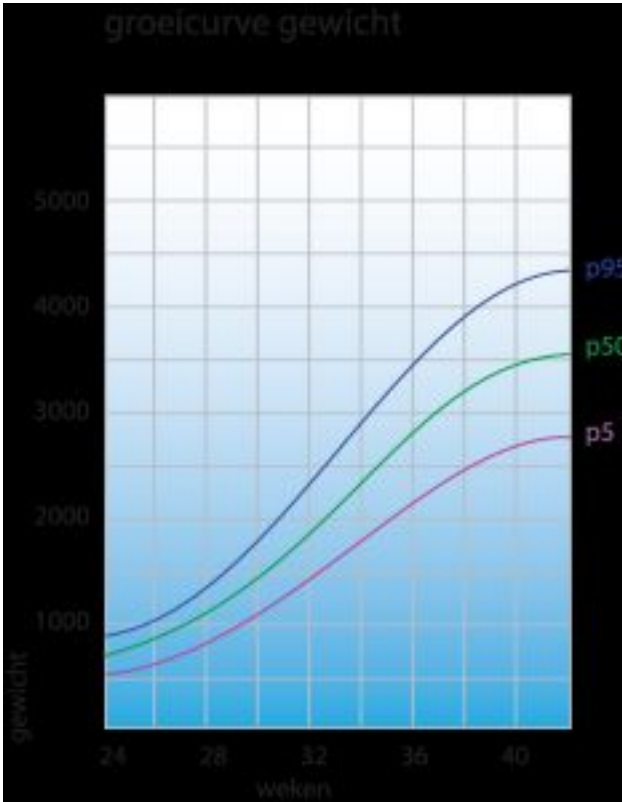
- gezond is en in aanleg groot is
- zwaarder is door een aandoening zoals suikerziekte (diabetes) bij de zwangere

Ook nu kijken we naar de andere metingen van de baby. Is de buik in verhouding groter? Dan is de kans groter dat u suikerziekte hebt. Klopt de verhouding? Dan is de kans groter dat de baby in aanleg groot is.

Uitleg groeicurve

Horizontaal staan de weken van de zwangerschapsduur en verticaal het geschatte gewicht van de baby dat met de echo is vastgesteld. Als de baby gemeten is, komt er een kruisje in de grafiek op de plaats van de zwangerschapsduur en het gewicht. De blauwe lijn is de groeilijn van een baby die precies op p95 groeit. Alle baby's die zwaarder zijn dan p95 komen boven de blauwe lijn te liggen.

De meeste baby's groeien niet precies volgens een vaste lijn als we de metingen in de grafiek plaatsen. Gedeeltelijk komt dit doordat baby's van nature soms wat sneller of langzamer groeien dan gemiddeld. Maar voor een groter deel komt dit doordat de meting niet heel precies is. Het gewicht is dus een schatting.

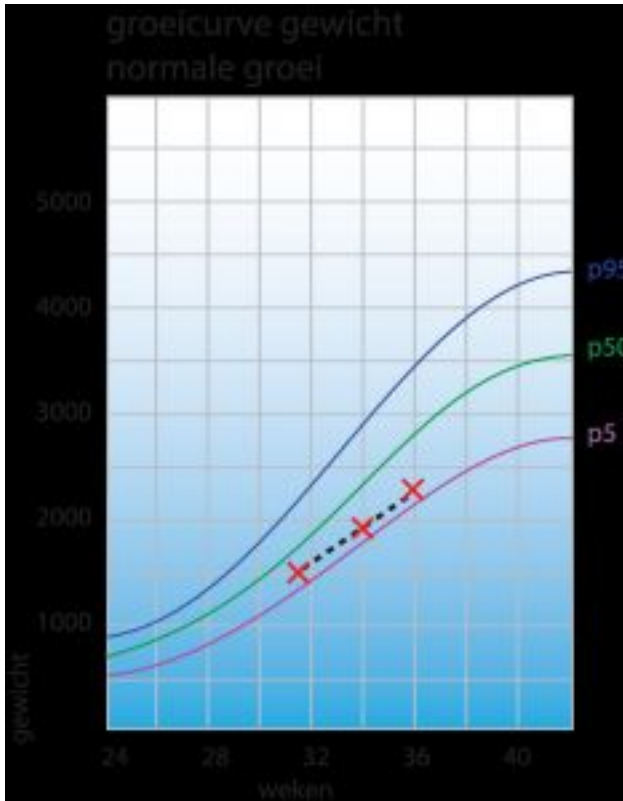

Vervolg echo: hoe verloopt de groei?

Na 2 tot 4 weken krijgt u weer een echo. Dan kunnen we zien of de baby naar verwachting groeit. Het is niet zinvol om al eerder een volgende echo te doen om de groei te meten.

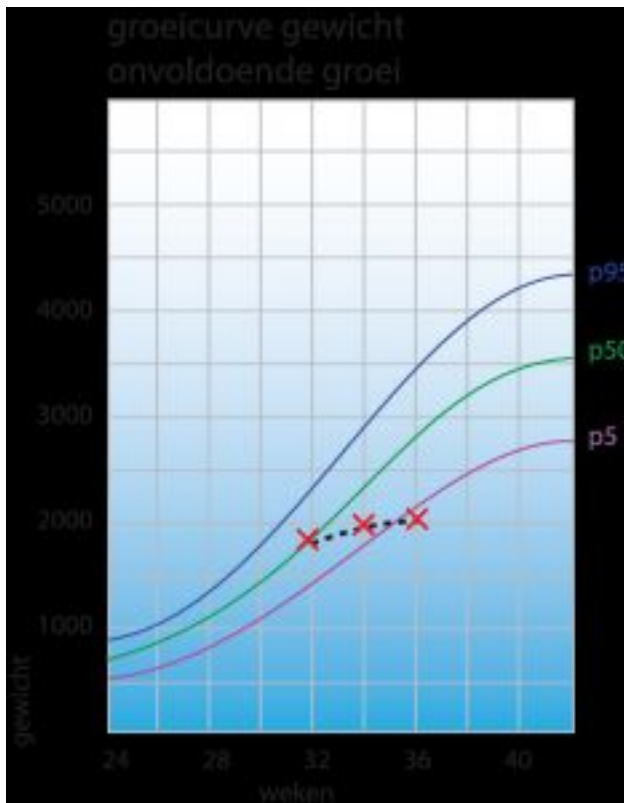
Normale groei

De groei van de baby is normaal als deze een groeilijn volgt. In dit voorbeeld ligt het gewicht van de baby bij de eerste echo bij 32 weken op de p10. Bij 34 weken en bij 36 weken groeit de baby op de p10 verder. De baby groeit dus naar verwachting. De conclusie is dat de baby klein is, maar normaal groeit. Er is geen reden meer om aan te nemen dat de placenta mogelijk niet goed genoeg werkt.

Onvoldoende groei

Als de lijn afbuigt dan groeit de baby onvoldoende. In dit voorbeeld ligt het gewicht van de baby bij de eerste echo bij 32 weken op de p50. De meting past bij een baby met een normaal gewicht. Bij 34 weken valt het gewicht ook binnen de normale maten. Maar omdat we zien dat het gewicht van de baby eerder nog op de p50 lag, weten we dat de baby achterblijft in groei. Bij 36 weken is de baby duidelijk te klein door een groeivertraging.

Wat betekent de uitslag in uw situatie?

De verloskundige of gynaecoloog legt uit wat de uitslag betekent. Dit hangt af van de reden van de echo, de maten van de baby, hoe de baby groeit en hoe de verhouding van het buikje van de baby is vergele-

ken met de andere metingen. Als de baby klein is, komen daar ook de metingen van de bloeddorstroming bij.

Mogelijk kleine baby gevoeld via de buik en een goede groei op de echo?

Voelde de verloskundige of de gynaecoloog via de buik dat de baby mogelijk wat klein was, maar groeit de baby normaal op de echo? Dan wordt de meting na 2 weken herhaald. Is de groei dan nog steeds normaal? Dan is dit geruststellend. Uw buik lijkt dus wat kleiner, maar de baby is normaal groot en groeit goed.

Hoe gaan wij met uw vertrouwelijke gegevens om

Zodra u zich meldt in het ziekenhuis, leggen wij persoonlijke gegevens over u digitaal vast. Die gegevens zijn geheim. Alleen de arts die u behandelt, de zorgverleners die bij uw behandeling betrokken zijn en uzelf mogen uw gegevens inzien. Het ziekenhuis is verplicht om de kwaliteit van zorg te bewaken en verbeteren. Daarom kan het nodig zijn om gegevens te verstrekken aan personen binnen of buiten het ziekenhuis. Het verstrekken van gegevens is aan wettelijke regels gebonden (zie het 'Privacyreglement Patiënten', vraag ernaar bij uw zorgverlener).

Wanneer zorgverleners van verschillende zorginstanties samenwerken bij uw behandeling, noemt men dit ketenzorg. Als het voor een goede behandeling of verzorging noodzakelijk is dat de zorgverleners uit de keten toegang hebben tot uw patiëntgegevens, dan is dit toegestaan. Dit is echter alleen toegestaan als u van tevoren duidelijk bent geïnformeerd over welke hulpverleners van welke zorginstanties deel uitmaken van deze keten en u hier geen bezwaar tegen heeft.

Daarnaast kunnen uw huisarts, de huisartsenpost en uw apotheker een samenvatting van uw medische gegevens inzien bij spoedeisende zorg buiten praktijken. Meer informatie kunt u lezen in de folder '[Uw rechten en plichten als patiënt](#)'. Deze folder kunt u raadplegen op www.slingeland.nl.

landse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) in Utrecht.

Slingeland Ziekenhuis
Kruisbergseweg 25

Postadres:
Postbus 169
7000 AD Doetinchem

Telefoon: (0314) 32 99 11
Internet: www.slingeland.nl